

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De vruchten van de Heilige Geest

Galaten
5: 19 en 22

*Wanneer wij
niet wandelen
naar het vlees,
maar naar de
Geest, dan zal
onze wandel
liefde zijn.*

Het is opvallend dat de apostel spreekt van de werken van het vlees en dan van de vruchten van de Geest. Ons vlees, onze zondige mens, ons verdorven bestaan werkt. Het maakt duivelse dingen, moordwerktuigen, die het leven verwoesten. Paulus somt er enkele op: overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, enzovoort. Het zijn allemaal werken, die wij maken en waar wij dan ook verantwoordelijk voor zijn en verantwoording voor zullen moeten afleggen.

Maar de nieuwe mens kent de vruchten van de Geest. Die maken wij niet! Die vruchten groeien door en uit de Heilige Geest. De Geest verbindt de zondaar immers aan Christus, zoals de goede rank aan de wijnstok is verbonden. En de rank draagt de vruchten uit de wijnstok. En zo mag een kind van God als een levende rank door het kanaal van het geloof vruchten dragen uit Christus, Die de Wijnstok is, en Die het gezegd heeft: 'Zonder Mij kunt gij niets doen!'

Wat Gods Geest uit Christus doet groeien, is dan ook nooit onze prestatie of onze verdienste. En wat uit Christus groeit, dat zijn levende vruchten, echte vruchten. Dode kunstvruchten, namaakvruchten kunnen wij zelf, kan ons vlees nog wel produceren. En wat is er een namaak, surrogaat. Om echte, goede vruchten voort te brengen moeten we dan ook

door een oprecht geloof aan Christus zijn verbonden. Dan zegt de Heere: 'Uw vrucht is uit Mij gevonden!'

Tegenover de werken van het vlees staan de vruchten van de Geest. En dan somt de apostel een negental vruchten op. Hij had er nog wel meer kunnen noemen, maar de eerste vrucht die hij noemt, is de eigenlijke, namelijk de liefde.

Wanneer wij niet wandelen naar het vlees, maar naar de Geest, dan zal onze wandel liefde zijn. Alles wat wij bedenken, begeren, doen en nalaten, spreken en najagen, is dan liefde. Dat kan niet anders, want God is liefde. God heeft niet alleen lief, maar Hij is liefde! Zijn Wezen is liefde, alles-gevende, alles-opofferende liefde; 'alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft!'

En wie zal de liefde van de Zoon, van Christus peilen in haar breedte en lengte en diepte en hoogte? En daarom: de vrucht van de Geest, Die Christus verheerlijkt, is liefde. Wanneer wij naar de Geest wandelen, zal de liefde de drijfveer zijn van al ons handelen, het criterium zijn van onze beslissingen, de norm van onze hardheid en zachtheid. Liefde tot degenen die ons sympathiek zijn, maar ook tot degenen die ons niet zo 'liggen'. Een levende liefde bloeit zelfs onder vijanden. De liefde leeft, want ze is immers geen werk van ons, maar de vrucht van de Heilige Geest.

Wie liefheeft, is uit God geboren. Dan is het niet meer lief-doen, maar lief-hebben. Dan hangen we de liefde niet als een dode kunstvrucht aan een dood boompje, maar ze leeft als een echte vrucht van de Geest. Werden we al door de liefde Gods overweldigd? Dan zal de liefde als vrucht van de Geest zich openbaren.

M. Vlietstra

De Heere treedt echter de mens nog niet tegen met het woord van "vergeving" op de lippen. Hij vergeeft het hem ook niet zonder die tevoorschijnroeping: nee, de goddelijke genade moet volle genade blijken te zijn. ook daarin, dat de mens haar noodzakelijkheid en dierbaarheid onderwerpelijk beleeft.Hoe dit ook zij, de Heere maakt voor genade plaats. De mens wordt door dit roepende, ontdekkende Woord Gods tot rechte kennis van de verfoeilijkheid van zijn misdaad en tot inkeer gebracht, en van alle zelfverlossingspogingen bevrijd. Eerst dan openbaart de Heere een weg van verlossing. Wat zou Adam er anders mee gedaan hebben? Wat zou een niet ontdekte, een niet waargemaakte, een niet ontgronde zondaar met Jezus doen? Maar dan komt ook die verlossing, door de Heere besteld en geopenbaard, in alle volle kracht en zaligheid naar voren.

G. Wisse, Uit de Verbondsschat.

De mens was en is nog mens

Als
handleiding
voor geestelijk
onderwijs
heeft God de
Heere ons ook
de Dordtse
Leerregels
gegeven.

Verschuiving

In de vorige eeuw werd nog al eens gezegd in prediking of gesprek: er moet een wonder van God in het leven gebeuren. Ook werd gehoord: je moet geloven. Het komt op geloven aan. Beide gedachten werden soms bestreden vanwege eenzijdigheid. In onze eeuw valt bijzonder het accent op geloven. Die niet gelooft is alrede veroordeeld. Zelfs in reformatische kringen is verschuiving merkbaar. Zeker, het werk van de Heilige Geest wordt niet ontkend, maar het wordt niet als in de eerste plaats noodzakelijk gezien. Men is bevreesd voor lijdelijkheid. Het kwaad daarvan aan te tonen blijft niet achterwege. Nu is lijdelijkheid een kwaad en kan veel doen. Maar wie het Woord van de Heere leest, goed leest, moet bekennen dat wedergeboorte gewerkt wordt door de Heilige Geest. In het Woord van God wordt op verschillende manieren het resultaat van de wedergeboorte

in het leven beschreven. Gods Woord geeft geen grond voor geloofsfatalisme of geloofsactivisme. Als handleiding voor geestelijk onderwijs heeft God de Heere ons ook de Dordtse Leerregels gegeven. Zeker mogen we niet voorbijzien wat mensen, wat leer en leven betreft, hebben nagelaten. Ze kunnen spreken nadat ze gestorven zijn, maar ze vormen op zich niet onze kerkelijke papieren, want dat zijn onze belijdenisgeschriften. Een kerkhistoricus heeft eens geschreven: handhaving van de confessie is voor een kerk van gereformeerde belijdenis altijd primair en noodzakelijk vanwege de karaktervastheid van de kerk, vanwege bewogenheid over de zielen en vanwege de ere Gods. Leeft dit nog? Dan zal dit in prediking en pastoraat blijken. Zeker, veel zaken dienen aandacht te krijgen, maar het werk Gods in de zondaar is het allerbelangrijkste. En de werking daarvan wordt gezien

in de beleving en de beoefening van de Godsvreze. Sprekende voorbeelden staan ons beschreven in het Woord van God. Mannen en vrouwen, staande midden in het leven. Denk aan de wolk der getuigen. Hebr. 11. We weten ook waarom men in Antiochië christen genoemd werd. Gods genade werkt herscheppend. Dat woord 'herschepend' wordt in art. 16 duidelijk tegenover 's mensen werkelijkheid gesteld.

Mens gebleven

Allereerst gaat het over de val van de mens, Genesis 3, en de gevolgen ervan. In Zijn prediking wijst Jezus er bijzonder op. Veel is er gebeurd in het paradijs en het werkt door. Kerkmensen staan daar niet buiten. Maar zoals de Schrift ons aangeeft, is de mens in Gods oog mens gebleven. Hij is geen dier geworden. Zeker, hij kan in kwade daden, zelfs zeer wreed of geraffineerd, beneden het peil van het dier komen. Maar hij blijft mens en alles wordt toegerekend. Zonder belijdenis van schuld en verzoening met God blijven zijn daden staan. Door de algemene genade in Christus door Christus heeft God de Heere na de zondeval veel gelaten. Naar de Schrift wordt in art. 16 beleden: de mens is mens gebleven en zelfs begaafd met verstand en wil. Zeker is er gradatie, maar wie men ook is, men is een schepsel Gods. Mogen we een plaats en een taak in deze samenleving hebben. Onze minderen, de minder begaafden, mogen we niet vergeten. Een zegen van onze tijd is dat er veel voor hen en met hen gedaan wordt. Laten onkerkelijken ons in dat opzicht niet beschamen. We dienen ook respect en steeds gebed te hebben voor hen die zich in het politieke leven willen gedragen en inzetten zoals Daniël dat deed. God de Heere heeft niet

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een pinkstermeditatie opgenomen over Galaten 5:19 en 22 van ds. M. Vlietstra 'De vruchten van de Heilige Geest.' Ds. M.C. Tanis behandelt DL 3 en 4 art. 16a. Ds. P. Roos levert een bijdrage onder de titel 'Bede en boete.' Ds. M.A. Kempeneers schrijft over Daniël 4:7. U treft een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek. Tenslotte nog wat persberichten en boekbesprekingen.

Zendingsdag Elburg

D.V. 23 juli zal er weer zendingsdag gehouden worden in de Ichtuskerk aan de Vrijheidsstraat. Opening en sluiting ds. J. de Bruin. Sprekers: ds. M.C. Tanis, ds. K. Visser, ds. W. Roos (HHK) en br. W.L. van der Staay zal de vertelling voor de kinderen verzorgen. Aanvang: 's Morgens half elf en 's middags twee uur.

Prof. T.M. Hofman

Het afscheidscollege van prof. T.M. Hofman zal plaatsvinden D.V. vrijdag 13 juni in de Grote Kerk te Apeldoorn.

Verschuiving volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 24 juni 2014 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 12 juni.

AvH

zomaar zijn levensgeschiedenis laten beschrijven. Daniël had een plaats in drie wereldrijken en dat waren wereldmachten. In het rijk van de Meder Darius, was Daniël zelfs minister- president. Buiten Gods wil? Wie zou dit durven zeggen. Het leven van Daniël was een getuigenis en in zijn werken, in het belang van het rijk, was hij getrouw. Zijn denken en spreken waren van betekenis. Wanneer het leven van Daniël meer als voorbeeld en werkelijkheid aanvaard zou worden, zou er minder tweedracht zijn. Ook behoren we niet te vergeten dat de vrienden van Daniël niet ergens in een hoekje zaten. Welk een instrument was Jozef in Gods hand allermeeest in het belang van het Egyptische rijk. De inzet en de samenwerking op vele terreinen is bijzonder geboden. Maar niets mag er plaats vinden ten koste van Schrift en belijdenis. Ook mag niet vergeten worden dat de natuur van de mens in het paradijs niet is verdwenen. God de Heere heeft

haar gelaten en zo begaafd met verstand en wil. En dat niet met voorbijzien van het gebeuren in het paradijs. God de Heere doet niets en wil niets doen ten koste van Zijn rechtvaardigheid. Hij doet alles overeenkomstig Zijn rechtvaardigheid. Al het goede komt en is door de komst en de verdienste van Christus. Zo ook de handhaving van de menselijke natuur.

Menswording

En nu het treffende, het sprekende. Het heilsgebeuren. Bij Zijn Goddelijke natuur heeft Christus de ware menselijke natuur aangenomen uit het vlees en bloed van de maagd Maria door de werking van de Heilige Geest, zondag 14 van de Heidelbergse Catechismus. Jezus Christus is in alles de broederen gelijk geworden opdat Hij een barmhartig en getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die bij God te doen waren om de zonden des volks te verzoenen. Het einddoel van Zijn leven

en werk is wat Petrus schrijft: opdat gij de Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden (2 Petrus 1:4). Dat betekent niet dat de menselijke natuur vergoddelijkt wordt. Dat is uitgesloten. Er blijft gescheidenheid. Eeuwig. Ware gelovigen ontvangen en kennen wat God eigen is. Reinheid, zondeloosheid, heiligheid, heerlijkheid en eeuwig leven.

Geen stok en blok

Nu wordt er in art. 16 ook op gewezen dat men geen stok en een blok geworden is. Een uitdrukking ontleend aan wat de Schrift van de mens zegt. In geen enkel opzicht geeft de Schrift grond om onszelf op de been te houden met de werkelijkheid van eigen onmacht, ongevoeligheid of onveranderlijkheid. Wie dit doet en zich erbij neerlegt is gelijk aan anderen, die al is het uit een ander gezichtspunt, opzij schuiven of afschrijven wat in zondag 4 staat. Wat daar geschreven staat, behoort tot ons belijden.

M.C. Tanis

God de Heere doet niets en wil niets doen ten koste van Zijn rechtvaardigheid.

Voor de jeugd

Jij en... Daniël

Daniël 4:7

Toen kwamen in de tovenaars, de sterrekijkers, de Chaldeënen en de waarzeggers; en ik zeide de droom voor hen; maar zij maakten mij zijn uitlegging niet bekend.

“Ik kom naar de kerk om bemoedigd te worden!” De vrouw keek mij boos aan. Want de preek die ze zojuist had gehoord, was naar haar idee helemaal niet bemoedigend. En nu ging ze met een vervelend gevoel naar huis. “En dat is uw schuld!” zo zei ze. Ik heb lang over haar woorden nagedacht. Ze had gelijk dat de preek niet zo bemoedigend was. Het ging over zondag 3 van de Catechismus, over de verdorvenheid van de mens. En die boodschap wilde deze mevrouw niet horen. Maar, jongelui, de vraag is of wij met die instelling wel naar

de kerk mogen komen. Met de verwachting (en misschien wel met de eis) dat we bemoedigd moeten worden. Zou het niet kunnen zijn dat de Heere ons weleens niet wil bemoedigen? Maar dat Hij ons wil confronteren met onze zonden en ons wil waarschuwen voor Zijn toorn? En dat Hij dus helemaal niet wil dat we met een goed gevoel de kerk uitgaan? Maar dat we ons zouden bekeren! De waarzeggers van Babel durfden Nebukadnezar geen vervelend gevoel te geven. Daarom verzwegen zij de waarheid.

Nebukadnezar is in hoofdstuk 4 dus aan het woord. Wat heeft hij te vertellen? Hij begint met te zeggen dat hij ‘gerust’ was in zijn huis en dat hij in zijn paleis ‘groenende’ was. Dat zal betekenen dat er een periode van

rust en vrede in zijn koninkrijk was. Alle vijanden waren onderworpen en de koning kon in vrede slapen en genieten van zijn macht en zijn rijkdom. Maar, die vrede en die rust worden ruw verstoord door een droom. En deze droom heeft dezelfde uitwerking als de droom uit hoofdstuk 2. Hij is er helemaal door van streek. En daarom moet de droom worden uitgelegd. En hij laat zijn waarzeggers komen. En je weet misschien nog dat dit allemaal beoefenaars waren van occulte magie. Duivelskunstenars. Aan hen vertelde Nebukadnezar de droom en zij moeten de uitleg geven. Maar ... dat doen ze niet. Waarom niet? Kunnen ze het niet? Jawel, dat kunnen ze best. Deze kinderen van de duivel

Maar, die vrede en die rust worden ruw verstoord door een droom.

En in deze
hoogmoedige
koning wordt
het beeld
van de mens
getekend,
die in het
paradijs zijn
handen naar
de hemeltroon
uitstak.

krijgen van hun vader weleens bovennatuurlijke dingen te horen en ze beheersen de kunst van de dromenuitleg echt wel. Maar... zij willen het niet. Of beter gezegd: ...ze *dúrv*en het niet. Ze hebben het wel begrepen: het gaat in deze droom over Nebukadnezar. En hem zal iets vreselijks overkomen.

Nebukadnezar droomde over een grote en sterke boom die tot aan de hemel reikte. En die overal vandaan gezien werd, van over de hele wereld. Zijn bladeren waren mooi en zijn vruchten waren veel. Iedereen at van die boom, de dieren zaten in zijn schaduw, de vogels bouwden er hun nesten in. Maar, zo lezen we in vers 13, toen kwam er 'een wachter, een heilige'. Hier wordt een engel mee bedoeld. En die engel gaf bevel om die boom om te hakken. Toen werd de boom niet meer gezien, hij gaf geen vruchten meer en er nestelden geen vogels meer in. Maar de stomp met de wortels mocht blijven staan. En dat houdt in dat die boom in de toekomst wellicht nog zal kunnen gaan uitlopen. En dat er uit die stomp een nieuwe boom gaat groeien. En nu gaat het in die droom niet om een echte boom, nee het gaat om een mens. Dat zien we duidelijk in vers 16. *Zijn hart worde veranderd, dat het geens mensen hart*

meer zij, en hem worde eens beesten hart gegeven, en laat zeven tijden over hem voorbijgaan.

Nebukadnezar is als een boom die tot aan de hemel raakt. Hij heerst over de hele wereld. Iedereen buigt voor hem. En dat maakt hem hoogmoedig. Straks zal hij die trotse woorden spreken: *Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb?* Hij is als die boom die met zijn takken naar de hemel grijpt. Nebukadnezar wil als God zijn. Maar God zal die hoogmoed gaan straffen door hem te laten denken dat hij een dier is. En dan zal hij zich gaan gedragen als een dier.

En in deze hoogmoedige koning wordt het beeld van de mens getekend, die in het paradijs zijn handen naar de hemeltroon uitstak. Zoals een boom met zijn takken naar de hemel grijpt. Zo deed de mens een greep naar de macht. *Gij zult als God zijn*, zo zei de slang. Maar het tegendeel werd werkelijkheid. De mens is zich nog erger dan een beest gaan gedragen. In Romeinen 3 wordt het portret getekend van de mens die het hart van een beest heeft. *12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot een toe.*

13 Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.

Jongelui, dat is geen aangename boodschap. Daar wordt je niet door bemoedigd. Om die reden wilden de waarzeggers in Babel de droom niet uitleggen. Ze waren bang dat Nebukadnezar kwaad op hen zou worden. Om dezelfde reden zwijgen veel predikanten over de verdorvenheid van de mens. Zij willen hun hoorders met een goed gevoel naar huis laten gaan. Daarom doen ze alsof alle hoorders deel uitmaken van één grote familie, en ze spreken ze aan met 'broeders en zusters in de Heere Jezus Christus'. Maar hoe kan een dominee zijn gemeenteleden rustig en tevreden de kerk zien uitgaan, terwijl de luisteraars van Jezus weleens boos wegliepen en zeiden: 'Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?' Wie de mensen alleen maar toeroept: 'Vrede, en geen gevaar!' wordt in het Oude Testament onmaskerd als een valse profeet! Trouwe dienaren van het Woord zullen de volle raad Gods willen verkondigen. Ook dat donkere aspect van de verdorvenheid van de mens. In de hoop dat jij je beeld erin herkent en dat je zal vragen: *Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Kerkelijk actueel

Bede en boete

Terecht is opgemerkt dat de gehouden bede- en boetedag niet mag verzanden in een vage herinnering zonder gevolgen. Als het goed is, gaat er een blijvende vrucht van uit. Ik vervolg daarom het vorige artikel hierover. Het ging toen over de drie gemeenten uit Openbaringen 2 en 3.

Welke uitweg is er voor de kerk anno nu? Het centrale begrip dat Jezus gebruikt voor de drie gemeenten samen is: bekering. We weten ongeveer wel wat we daaronder moeten verstaan. Maar wat betekent het woord concreet nu voor ons, in deze situatie? Bekering (in het Oude Testament)

kan afgeleid worden van twee Hebreeuwse werkwoorden: terugkeren en berouw hebben. Beide zijn van betekenis ook voor ons. De eerste betekenis (terugkeren): de gemeenten Efeze en Sardes moeten gedenken. Efeze: "Gedenk dan waarvan

gij uitgevallen zijt en bekeer u". Sardes: "Gedenk dan hoe gij het ontvangen hebt en bewaar het en bekeer u". Het terugdenken stuit vaak op verzet en onbegrip. In onze dagen, waarin men droomt van voortgaande progressie, wil men niet terug, maar vooruit.

Men spreekt al snel over voorvaderverering. Hoe dan ook, de Heere wijst ons toch deze weg. De kerk van Nederland moet terugdenken, leren van de geschiedenis. Individueel moeten christenen denken aan het begin van hun geestelijke leven. Hoe was het toen? Hoe is het nu? Wat is er anders geworden?

Hoe was het in de dagen van Kuyper in het parlement? Hoe was het in de steden toen de straten zwart liepen van het kerkvolk? Kan het niet nuttig zijn deze vragen te overwegen? Wat bewoog mijn grootouders om te leven zoals zij leefden? Hoe was het toen het eerste licht in mijn leven doorbrak?

Alles wat geleidelijk gaat, gaat onmerkbaar. We hebben allen deze processen op de tijdstromen meegemaakt. Het ging allemaal zo bijna vanzelfsprekend. Darwin verloor zijn geloof en hij merkte het niet, zoals hij ergens zegt. Er was geen binding meer met het verleden.

Zou je nog terug willen naar de dagen van voorheen? Naar die eenvoud, naar dat kinderlijke geloof, naar dat leven met de Heere, naar die tranen en die bewogenheid? Wil je dat nauwe leven terug? Kun je die vensters naar de wereld nog dicht krijgen? Kun je die vriendschappen wel opzeggen? Kun je je agenda eens laten voor wat het is? Wat is er nu echt belangrijk voor je? Kun je terug, ook als het geld kost, als er een prijskaartje aan hangt? Kunnen we nog echt geloven als een kind, onvoorwaardelijk? Als u echt eerlijk bent, zult u ontdekken dat u dat eigenlijk niet echt wilt! Het comfortabele, makkelijke en vrije leven van nu koesteren we. Zouden veel eendagsvlinders weer secuur en trouw de kerk kunnen bezoeken, zoals toen? Mogen de diensten nog eens twee uur duren, als de Geest in de raderen is? Kan onze kleerkast ook delen in de reformatie?

Dit “gedenken” heeft wel een diepe zin. Als ik nu merk dat ik dat niet wil, dan moet dat besef mij in de nood brengen. En dat besef is nodig en nuttig, het is een

stukje van de bekering.

We kunnen het hebben over de offers die gebracht moeten worden. We kunnen ook denken aan de vreugden van die dagen. De prediking bood iets groots, de liefde tot God vloeyde over de randen van ons hart, er waren tijden van stille en heerlijke vrede, er bestonden in die dagen geen onmogelijkheden. Het treuren over de zonden was toen aangenamer dan het doen van de zonden nu. Koning Jezus werd door ons begeerd en geliefd en geloofd, Zijn bloed en verdiensten waren ons dierbaar, Zijn onderwijs trok ons aan Zijn voeten, Zijn verzoening en vergeving verruimden ons gemoed.

Kunnen we de prioriteiten van ons leven nog herzien? Kan dat nog wel? Toen vroegen de mensen: Heb ik God in alles mee? Nu vragen we: krijg ik mijn deel wel? Hoe word ik gelukkig? Hoe werkt mijn relatie? Hoe kom ik aan mijn rechten?

Juist in deze en dit soort vragen onderscheidt de kerk zich nauwelijks van de wereld. We vinden het met elkaar heel gewoon, dat we zo vaak bezig zijn met vragen zoals: Wat zullen we eten en waarmee zullen we ons kleden? Het zijn echt de vragen van de aarde en het aardse leven. Die mogen we stellen, maar nadat we eerst over geestelijke zaken hebben nagedacht.

Ik merk dat, zelfs als het over de prediking gaat, deze mentaliteit ons kenmerkt. Er was eens een vrouw in een van de gemeenten die ook haar eisen stelde aan de preek. Onder de uitroep: Dat heb ik gewoon nodig. In een gemeente waar de prediking onder druk stond, werd eens gezegd tegen die gemeente: u hebt recht op die prediking! Wij predikanten, denken, meer dan we beseffen, ook dikwijls vanuit de mens met zijn behoeften en wensen. De rechte prediking wordt onder ons ook verlamd met argumenten zoals: je moet tactisch zijn; wees nuchter; maak de mensen niet moedeloos; de moderne mens zit op het Evangelie te wachten. We moeten ons na de zondag de vraag stellen als voorgangers: Ben ik wel

eerlijk geweest? Naar twee kanten? Maar vooral ook: Heb ik mijzelf ervoor over gehad?

Nu er zoveel veranderd is, zijn er ook zoveel meer zorgen, die Gods volk in vroeger dagen minder kende. Die knagende depressie, ondanks je voorspoed; de slopende conflicten met mensen om je heen; de kerkelijke kloven en muren, die leiden tot verdeeldheid; de verzoeken die in vroeger dagen makkelijker konden worden ontlopen. Al die moderne kwalen en lasten voelde je toen minder dan nu. Denk dan maar eens aan die dagen. Gedenk hoe gij het ontvangen hebt. Je kunt wel praten over reformatie en bekering, maar weet je nog wel wat dat inhoudt?

Gedenken, dat deed Godsvreze ook (zo heette een inwoner van stad mensziel uit het bekende boek van Bunyan: de Heilige oorlog). De inwoners van de stad komen in die dagen graag op de bijeenkomsten van Vleselijke gerustheid. Deze man roemt de stad en prijst onophoudelijk de burgers; ze kunnen er wel zeker van zijn dat hun staat voor eeuwig vast ligt.

Maar Godsvreze is spelbreker op het feest van stad mensziel met zijn vraag: Wie heeft Immanuel de laatste dagen nog gezien? Niemand, en dat kan ook niet, want Hij is weggetrokken. Dat werd een smartelijke ontdekking, tot smaad en nadeel van Vleselijke gerustheid. Die ontdekking en dat vragen werd de aanleiding tot een geestelijke ommekeer in de stad. Deze weg van gedenken wijst de Heere bijvoorbeeld ook in Hosea 2. Daar zegt het volk, nadat de Heere haar was tegengekomen: “Ik zal wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was het mij beter dan nu”.

Hoe was het toen in uw ziel? De taal der liefde, zoals Hooglied deze geeft, was u niet vreemd. Wat is er nu rijker dan in liefde te leven, liefde tot God en de naasten? Wees eerlijk, nu is er vaak in ons hart een gevoel van onzekerheid, we moeten er nu niet aan denken dat we eens zullen sterven, we hebben nu een aanklagend geweten en het kost maar de grootste moeite om

In een gemeente waar de prediking onder druk stond, werd eens gezegd tegen die gemeente: u hebt recht op die prediking!

Kunnen we
nog wel
bekeerd
worden,
kunnen we
nog wel terug?
Nee, dat
kunnen we
niet.

boven die innerlijke stemmen uit te komen. Toen was het mij beter dan nu! Beking betekent dat Gods volk weer mag zingen als in de dagen van haar jeugd, toen ze uit Egypte uittrok. De Heere Zelf zegt daarover: “Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer ondertrouw, toen ge Mij nawandelde in de woestijn, in een onbezaaid land” (Jer. 2:2). Daar zingen de psalmen ook van: ‘k Heb U voorwaar in ‘t heilgdom, voorheen beschouwd met vrolijk ogen, hoe zag ik daar Uw alvermogen, hoe blonk Uw Godd’lijk eer alom; want beter dan dit tijd’lijk leven, is Uwe goedertierenheid; Och, werd ik derwaarts weergeleid....”. In die dagen vond u de preken niet zo moeilijk, u had ook geen behoefte aan al die dingen waar de mensen nu zo om vragen. Je ziel was als een pasgespeend kind, dat zich stil bij zijn moeder vindt. Je kinderen kregen er ook iets van mee. Ze wisten en zagen aan je dat er een geheim in je leven was; ze konden het bijna zien als de Heere in je gebed was overgekomen.

Kunnen we terug? Er is immers ook om ons heen zo veel veranderd. Want, het leven is veel moeilijker geworden, de wereld lijkt wel vast te lopen, de eisen van de maatschappij en de overheid worden drukkende lasten, de mensen om je heen zijn zo onrustig en er gaat niets van de kerk uit.... Je kunt niet meer leven van het loon van die dagen, onze kinderen moeten wel mee in de demonische begeerten van deze tijd. We kunnen niet meer terug. Dat is waar en dat maakt ook de beking zo onmogelijk. Kunnen we nog wel bekeerd worden, kunnen we nog wel terug? Nee, dat kunnen we niet. En toch, als we de God van toen terug zouden krijgen, zouden allerlei vragen van nu een antwoord vinden. Niet de tijd bepaalt de loop der dingen; God bepaalt dat alles. Zoek eerst het Koninkrijk Gods en al deze dingen zullen u toegeworpen worden. De Heere zegt: “Beproof Mij daarin....”. We kunnen zeker wel terug! Beking voor de dienaren,

voor de ouderlingen, voor de Avondmaalgangers, voor de jongeren, voor de classis, voor de GS, voor de verenigingen enz. Ga in gedachten eens na wat dat voor hen allen persoonlijk zou betekenen. Zou de dominee weer net zo afhankelijk willen zijn als toen? Zijn we dat dan niet? Zeker, we zitten over allerlei zaken in. Maar mijn grootste zorg zou moeten zijn: Is de Heere voelbaar in mijn prediking aanwezig? Denkt u dat er, als het werd zoals we het ontvangen hebben, nog zoveel huwelijken zouden springen? Zou er nog zoveel ruzie zijn? Zeker, we zijn en blijven altijd mensen, zondaren, ook in de beste tijden. Het verschil is misschien dat het toen echt zonde was, terwijl we dat nu vaak betwijfelen. Maar juist in deze situatie geldt het woord: Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uit helpen en gij zult Mij eren. En zo komt er plaats voor het ruime Evangelie.

P. Roos

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek

De offers verworpen

*“Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Doet uw brandoffers tot uw slachtoffers en eet vlees.”
Jeremia 7:21*

De godsdienst van de ziel is de ziel van de godsdienst. Alleen het dienen van God dat uit de ziel komt behaagt echt aan de Heere. De Heere ziet het hart aan. Hij ziet niet naar het uiterlijk. Salomo zegt: Mijn zoon, geef mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren. Toen er een zoon van Isaï tot koning over Israël gezalfd moest worden, zei de Heere tot Samuël dat de mens aanziet wat voor ogen is, maar dat de Heere het hart aanziet. David gaf aan Salomo het bevel de God van zijn

vader te dienen met een volkomen hart en met een willige ziel. De innerlijke godsdienst van de ziel behaagt de Heere. Daarentegen is er niets onaangener in de ogen des Heeren dan een godsdienst zonder hart, een geveinsde en uiterlijke godsdienst. Het naderen met de lippen, terwijl het hart ver van Hem is, kan de Heere niet behagen. De Heere zag Abel en zijn offer aan omdat het voortkwam uit het geloof. Kaïn en zijn offer zag de Heere niet aan omdat het hart eraan ontbrak. Van zulke offers, waar het hart aan ontbreekt, gaat een stinkende rook en een walgelijke adem uit.

Het roemen op de uiterlijke

tempel is ijdel. Ook de uitwendige offers behagen de Heere niet. Het hart ontbreekt eraan. Jeremia bestraft in vers 21 Juda vanwege het ijdel vertrouwen op de offers die gebracht worden. In de verzen 22-28 wordt de reden daarvan gegeven: de offers worden op een heel andere manier gebracht dan de Heere voorschrijft, want het ontbreekt aan inwendige gehoorzaamheid aan de Heere. In de verzen 29-31 staat dat de offers worden samengevoegd met de offers der duivelen. Vanaf vers 32 wordt met een schrikkelijk verderf bedreigd.

De Heere verworpt al de offers van Juda. We lezen in onze tekst: “Zo

zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls” Dat lezen we ook in vers 3. “Doet uw brandoffers tot uw slachtoffers en eet vlees.” De godsdienst van het Oude Testament kende veel schaduwen en voorbeelden van toekomstige goederen. Hierbij hebben wij vooral te denken aan de offers die gebracht werden in het heiligdom. Er waren slachtoffers, spijsoffers en drankoffers. Voor slachtoffers werden dieren gebruikt. Voor spijsoffers vruchten die op de aarde groeien. Drankoffers bestonden uit vloeibare en drinkbare stoffen. Op verschillende tijden werden er offers gebracht. Als het gaat over het doel van de offers dan valt er onderscheid te maken tussen brandoffers, zonde- en schuldoffers en dankoffers. Deze offers heten slachtoffers, omdat er een dier geslacht werd. Jeremia maakt onderscheid tussen brandoffers en slachtoffers. Brandoffers werden helemaal verbrand, de vlam verteerde het brandoffer en de rook steeg op naar boven. De priesters en het volk mochten niets van dat brandoffer nemen, het was geheel aan de Heere gewijd. De Heere noemt de brandoffers Zijn spijs (Numeri 28:2). Jeremia spreekt ook van slachtoffers. Daarbij hebben we te denken aan schuld- en zondoffers die geofferd werden ter verzoening van een zonde die door onwetendheid of zwakheid was begaan. Hier mochten de priesters bepaalde delen van eten Ook vallen onder de slachtoffers dankoffers die gebracht werden vanwege alles wat de Heere had gegeven. Hiervan mocht de offeraar ook een gedeelte eten. De priesters kregen de rechterborst en de schouder, de rest was voor de offeraars zelf. Daarom is er in onze tekst sprake van vlees eten. Heel de uitwendige godsdienst van de Levieten wordt met deze twee woorden weergegeven: brandoffers en slachtoffers. Al zouden er tweemaal zoveel offers gebracht worden, als het hart eraan ontbreekt, veracht de Heere die offers. Met nadruk spreekt de Heere over uw brandoffers en uw slachtoffers, het zijn immers

de Zijne niet. De offers worden niet uit liefde tot God gebracht, de offeraars beogen zichzelf. Spottend wordt eigenlijk gezegd: al doet u vele offers bij elkaar, het is alles tevergeefs. Het is ijdelheid dat u zich met uiterlijke zaken streelt. Al gaf u Mij al de beesten van de aarde tot offers, Ik heb er geen lust in zonder dat het hart erbij is. Er staat immers bij “en eet vlees”. Van het brandoffer mocht niemand eten, van het schuld- en slachtoffer alleen de priesters, het volk mocht alleen van het dankoffer eten. Waarschijnlijk ziet het “en eet vlees” dus op de dankoffers die gebracht werden. Van de zoenoffers mochten alleen de priesters eten. Zij werden als het ware één met de offers, zij namen als het ware de zonden van de offeraars op zich. Dit alles als een voorbeeld van Christus, de grote Hogepriester. Het dankoffer kon de Heere niet behagen zonder dat de mens zichzelf offert. Door te eten van het dankoffer werden zij er als het ware één mee. Zodoende werd er een heilige maaltijd gehouden nadat de dankoffers gebracht waren. Juda begreep niet meer waartoe dat offeren diende en waartoe het eten diende. Het ging Juda alleen om de maaltijd, niet om de eer van God. Juda zocht God niet, maar beoogde alleen de buik te vullen aan de offermaaltijden. De Heere Zelf heeft geen brandoffers nodig. Hij wordt niet van mensenhanden gediend als iets behoevende. De Heere regeert over alles, Hij hoeft niet te wachten op offers die mensen Hem brengen. De Heere eist van Juda niet alleen dat zij offers zouden brengen, maar hij eiste het hart. Juda diende te wandelen voor Gods aangezicht en oprecht te zijn.

Toepassing

Bij de roomse kerk zijn veel uiterlijke zaken waarmee zij de Heere menen te behagen. Ook de kerk der reformatie gaat hier mank aan. Sommigen leven in ongebonden goddeloosheid en zorgeloosheid en nemen niet eens de uiterlijke dingen waar. De Heere zal hen oordelen.

Hellenbroek zegt van de meesten die zijn preek beluisterden: Is niet onze kerk nu ook zo vervallen gelijk het oude Juda, is niet al de godzaligheid van de kerk bijna alleen maar uitwendig, is er wel sprake van geest en waarheid als het gaat om de uiterlijke godsdienstplichten? Is niet alles wat de meesten doen dat men naar de kerk gaat, naar het Avondmaal gaat en op de zondag de uiterlijke godsdienst waarneemt? De meeste kerkgangers menen dat dit genoeg is. Hier stopt het bij hen. Men denkt er niet aan dat de Heere ervan walgt als het inwendige ontbreekt. Het hart is er ver vandaan. Op zijn best nadert men met de lippen. Men bekommert zich er niet om de Heere inwendig en geestelijk te dienen. Men rust op het werk dat uiterlijk verricht is. Daaruit bestaat nu de meeste godzaligheid in Nederland, als dit de naam van godzaligheid mag dragen. Dit is alles wat men de Heere geeft. Net als Juda denkt Nederland dat geen kwaad over land en volk zal komen.

De Heere zal eens zeggen: Doet uw brandoffers tot uw slachtoffers en eet vlees. De Heere heeft geen welgevallen in zo naar de kerk gaan en in zo’n avondmaalsgang. Indien er geen terugkeer komt tot het inwendig en geestelijk dienen van de Heere, zoals onder het voorgeslacht het geval was, zal de Heere walgen van al onze godsdienst. We zullen slachtoffer worden van Gods grimmigheid.

Zoek de Heere op een meer geestelijke manier te dienen. Dan alleen zal de Heere een welgevallen hebben in onze godsdienst. U zult niet zalig worden door uitwendige zaken. Er moet wel uitwendige godsdienst zijn, maar het hart mag daarbij niet ontbreken. Breng de Heere slachtoffers van geestelijke en oprechte dankbaarheid. Offer steeds lichaam en ziel als een dankoffer aan de Heere. Voeg bij het slachtoffer van uw dankbaarheid het brandoffer Christus Jezus. Zonder hem kan uw dankoffer de Heere niet behagen. Alleen door het zoenoffer van Christus wordt

Er moet wel uitwendige godsdienst zijn, maar het hart mag daarbij niet ontbreken.

uw dankoffer geheiligd. Eet het vlees van het grote zoenoffer Jezus Christus. Zijn vlees is waarlijk spijs en Zijn bloed is waarlijk drank. Die Zijn vlees eet en Zijn bloed drinkt, die blijft in Hem en Hij in hen.

Dit is het enige middel om door onze godsdienst de Heere te

behagen. Onze brandoffers en onze slachtoffers zouden de Heere dan aangenaam zijn. De Heere zou lust hebben in die offers. De uiterlijke godsdienst zou de Heere behagen vanwege de inwendige godsdienst. Dat zal de Heere niet versmaden, maar met genoeg aannemen. De kandelaar zou nog lang haar licht geven over

Nederland, tot onder de late nakomelingen.

A. van Heteren

Boekbesprekingen

HET HOGEPRIESTERLIJK GEBED

Er is een boek verschenen met veertien overdenkingen over het Hogepriesterlijk gebed. Het is een weergave van een serie Bijbellezingen die de auteur, ds. J.J. van Eckveld, gehouden heeft over het Hogepriesterlijk gebed. Nergens elders in Gods Woord vinden we zo'n lang en uitvoerig gebed van de Zaligmaker als in Johannes 17. De Zoon spreekt in dit gebed met Zijn Vader over Zijn middelaarswerk en hoe Hij de Vader zal verheerlijken in de weg van Zijn gehoorzaamheid. De Zoon spreekt ook met de Vader over degenen die de Vader Hem gegeven heeft. Hij heeft hen lief, omdat Hij de Vader liefheeft en de Vader hen aan Hem gaf. Uit het Hogepriesterlijk gebed blijkt dat de zaligheid vastligt in God Zelf. Gods aangevochten kinderen mogen moed scheppen uit dit gebed.

Vreemdeling

We willen u uit dit inhoudsvolle boek meerdere zaken doorgeven. Allereerst iets over het vreemdeling zijn van Gods kinderen. We lezen op blz. 115 en 116 "Ligt daar dan niet een grote nood en grote schuld? Denk eens aan de grenserving tussen kerk en wereld. De wereld dringt zo binnen in de kerk en dan vervagen de grenzen. Dat komt omdat we zo ver bij de Heere vandaan leven. Hoe dichter Gods kinderen bij Hem leven, hoe meer vreemdeling ze zijn hier op aarde. Al hebt u hier dan uw taak te verrichten en Gods raad uit te

dienen, uw hart gaat toch naar boven trekken. Als de Heere intrek neemt in ons hart, kan de wereld het hart nooit meer vervullen. Vroeger gebruikte men daarvoor de uitdrukking: dan wordt de brug naar de wereld opgehaald. U kunt dan niet meer terug, al trekt en verleidt de wereld. Dan gaat ons hart schreeuwen en hunkeren naar God. Dan verlangen we naar Zijn wil en in Zijn dienst te leven, omdat hij het zo waardig is. Dan wordt er in ons hart plaats gemaakt voor Christus en Zijn volbrachte middelaarswerk. Dan worden we zo vreemd hier op aarde en komen we alleen te staan op de wereld. De wereld die het alleen maar heeft over voetbal en televisieprogramma's en genieten en nog verder op vakantie. De wereld begrijpt helemaal niets van deze vreemdelingen. Ze zijn wel in de wereld, maar niet van de wereld. Vandaar dat Christus hier bidt tot Zijn Vader: 'Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs Ik van de wereld niet ben', maar bewaar hen van de boze. De dierbare Christus, Die van boven is, trekt door alle druk- en kruiswegen heen, de harten toch naar Hem toe. Gods kinderen zijn vreemdelingen hier beneden. Dat betekent niet dat we op een eilandje zitten en ons nergens mee bemoeien. We dienen een lichtend licht en een zoutend zout te zijn. maar ons hart ligt dan daar waar Jezus is. 'Het ware leven, lieven, loven is daar waar men Jezus ziet.' Dan is het een heel slecht teken als we ons hier zo thuis voelen. Het is een slecht teken als er nu nooit eens die hunkering is naar

boven. Die hunkering om nooit meer te zondigen. Gods kinderen zijn alleen op de goede plaats als zij hier vreemdeling zijn."

Bewaring

De ten hemel gevaren Hogepriester bidt om bewaring voor Zijn kerk. We lezen in Johannes 17:11 'En Ik ben niet meer in de wereld, maar dezen zijn in de wereld, en Ik kom tot U. Heilige Vader, bewaar hen in Uw Naam, die Gij Mij geven hebt, opdat zij één zijn gelijk als Wij.' We citeren wat we lezen op blz. 85 en 86 "Ze kunnen zichzelf niet bewaren, maar bewaart U ze. De bewaring is zeker als Jezus daarom bidt, want Hem hoort de Vader altijd. Zo bewaart hij Zijn kinderen nog. Hij bewaart ze als de appel van Zijn oog. Groter veiligheid is er niet denkbaar dan begrepen te zijn in deze bewaring. 'Bewaar hen in Uw Naam', wat betekent dat? De Naam staat voor de Persoon; dat is God Zelf. Dus als Jezus dit bidt, dan wil dat als het ware zeggen: 'Vader, wilt U met heel Uw Goddelijke Persoon voor hen instaan?' Zo bewaart de Heere. Zijn Naam spreekt ook van Zijn deugden. In Zijn Naam klinken al Zijn deugden door. Het is alsof Christus hier zegt: 'Bewaar hen, omdat U de Heilige bent en als de heilige God kunt U toch nooit meer van hen af? Bewaar hen, omdat u de Rechtvaardige bent, en zult U dan geen recht doen uw uitverkorenen die dag en nacht tot U roepen? Bewaar hen, omdat U de Getrouwe bent, en hun ontrouw zal toch nooit Uw trouw te niet kunnen doen?

Bewaar hen, omdat U de Genadige bent, hun schuld wordt toch door Uw genade weggenomen? Bewaar hen, omdat U de liefdevolle bent, en ze kunnen toch nooit meer uit Uw liefde vallen?”

Haat

De eeuwen door is er vervolging en haat geweest. Christus is gehaat tijdens Zijn omwandeling op aarde, zo zullen ook Zijn volgelingen gehaat worden. Christus heeft het immers Zelf gezegd: ‘Indien u de wereld haat, zo weet dat zij Mij eer dan u gehaat heeft.’ Voor vijandige Joden is het Evangelie een ergernis, voor de blinde heiden is het Evangelie een dwaasheid. De haat van de wereld heeft alles te maken met verzet tegen God en het Woord van God. We lezen op blz. 104 “Het woord ‘haat’ dat Christus hier gebruikt, is in het Grieks een heel scherp woord, wat eigenlijk wil zeggen: ergens een afschuw van hebben. Als het eropaan komt heeft de wereld, die met God niet rekt, een afschuw van het Woord van God. Een afschuw van Hem. Al zegt men dat niet hardop en zegt men: ‘Ik respecteer het.’ Jawel, als wij die ander maar respecteren. Maar de boodschap dat er maar één weg tot God is, Christus, en dat er geen andere weg is, wordt u niet in dank afgenomen. Want als dat waar is, dan zit ik op de verkeerde weg en daar verzet ik mij tegen. Zo heeft de haat van de wereld te maken met het Woord dat Christus Zijn discipelen, Zijn Kerk, gegeven heeft.”

Geloven

We lezen in Joh.17:20 ‘En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen die door hun woord in Mij geloven zullen.’ Het Kerkvergaderend werk van Christus gaat door. Het welbehagen van God zal immers gelukkiglijk voortgaan totdat de laatste zal zijn toegebracht. Jezus heeft de uitverkorenen van de Vader gekregen. Christus bidt voor allen die nog geloven zullen. We lezen op blz. 134 en 135 “Er staat niet ‘misschien’, maar zij ‘zullen’ geloven. Het is

geen vraagteken, het staat voor de Zaligmaker rotsvast, dat God met Zijn Woord zal doen wat Hem behaagt. De predikers van dit Woord vragen wel eens met Jesaja: ‘Wie heeft onze prediking geloofd? Draagt het Woord dat ik preek wel vrucht?’ Er was eens een dominee die akkerbouwer was geweest. Hij zei: ‘Vroeger ploegde ik op klei en dat was zwaar werk, maar nu ploeg ik op rotsen en dat is veel zwaarder werk.’ Zo kan het wel eens zijn voor het gevoel van de predikers. Maar wat ligt er dan in dit woord van de Zaligmaker een bemoediging: ‘Ik bid voor degenen die door hun woord in Mij geloven zullen.’ In deze woorden kijkt Jezus over de eeuwen heen tot de jongste dag toe. Er zullen er worden toegebracht alle eeuwen door. Ook al hoort de prediker er niets van. Soms, wanneer de prediker moedeloos is, laat de Heere er wel eens wat van horen dat de prediking gezegend wordt, maar niet altijd, dat zou ook niet goed zijn. De Heere maakt niet alles bekend aan Zijn knechten. Als ze er teveel van zouden horen, zouden ze hoogmoedig worden. Soms laat Hij wel eens iets horen, want als ze er te weinig van zouden horen, zouden ze ontmoedigd worden. In deze woorden ligt echter de verzekering dat er zullen zijn die geloven. Het Woord zal doen wat God behaagt. Het zal enerzijds zijn een reuke des doods ten dode, maar ook een reuke des levens ten leven.”

Eenheid

We lezen in Joh. 17:21 ‘Opdat zij alleen één zijn, gelijkertwijls Gij, Vader in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.’ De auteur wijst erop dat het hier niet gaat om een organisatorische eenheid, maar om een organische eenheid. De Kerk is het lichaam van Christus. De Kerk is een lichaam dat leeft. Dat lichaam is één dwars door diverse kerkverbanden heen. Paulus schrijft aan de Galaten ‘Gij allen zijt één in Christus. We lezen op blz. 136 “Die leden kennen allemaal in het hart de droefheid

over de zonden en het heimwee naar God. Ze weten allemaal dat ze verloren mensen zijn, die voor een heilig en rechtvaardig God niet kunnen bestaan, maar ze weten ook dat Jezus hen dierbaar geworden is, het Middelpunt van hun leven en verlangen geworden. Dat is de eenheid van de Kerk, geen organisatie, maar een organisme. Men kan een kerk hebben waar alles goed georganiseerd is, maar waar alle leven ontbreekt. Dat is niet de eenheid waar Jezus om bidt. Dat is een eenheid die ervaren mag worden dwars door kerkmuren heen. Kinderen van God van verschillende kerken, waarvan de muren soms hoog opgericht zijn, kunnen elkaar ontmoeten in de Heere. Dan gaat het niet meer over kerken, maar over God en Zijn werk. Dat is ten diepste de eenheid waar Christus hier om bidt.”

N.a.v. Ds. J.J. van Ekeveld Het Hogepriesterlijk gebed, gebonden, 175 blz., € 21,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2561-4.

Ds. P. van Ruitenburg, Avondmaal houden, gebonden, 69 blz., Uitgeverij Den Hertog, Houten, € 9,90, ISBN 978-90-331-2612-3.

De auteur is sinds 1996 verbonden aan de Netherlands Reformed Congregation van Chilliwack BC, Canada. In het nu verschenen boekje worden vele zaken die betrekking hebben op het Heilig Avondmaal belicht en toegelicht. In het ‘Woord vooraf’ lezen wij: “De Heere Jezus heeft het Avondmaal Zelf ingesteld. Toch is het niet vanzelfsprekend om aan te gaan. Wat kan er tegen opgezien worden, maar wat kan er ook naar uitgezien worden!” Op blz. 18 en 19 lezen we over het gedenken van de zonden die bedreven zijn. “Avondmaalgangers moeten vooral niet vergeten waar God ze gevonden heeft, namelijk in hun zonden. Ze moeten onthouden wie ze blijven, namelijk goddelozen, met slechts een klein begin van de nieuwe gehoorzaamheid. Ook Gods kinderen moeten zich mishagen en verootmoedigen om hun zonden. Het heeft immers geen zin om met jezelf groot

en sterk te zijn. Wie honger heeft, krijgt te eten. Zwakken worden op de troon gezet.” De auteur schrijft ook: “Wie nooit tot zichzelf gekomen is en niet van tranen over zijn zonden weet, moet zeker niet aan het Avondmaal deelnemen.” Op de blz. 38 en 39 wordt geschreven over ‘Zondekennis voorwaarde.’ “Laten we niet te bang zijn voor het woord ‘voorwaarde’. Niemand kan uit en van zichzelf aan Gods voorwaarden voldoen. Die weg loopt dood en zalig als we daar achter gekomen zijn. Niemand komt vanuit zichzelf in aanmerking voor Gods genade. In die zin geloven we niet in voorwaarden. Er zijn echter ook voorwaarden van een heel andere soort. Er moet bijvoorbeeld zuurstof in de lucht zitten om adem te kunnen halen. Zuurstof is voor ons een voorwaarde- in de zin van een noodzakelijkheid – om te kunnen overleven. Zo is het ook met zondekennis en de belijdenis van onze zonden. Laat ik proberen uit te leggen waarom zondekennis een voorwaarde is. Wat wil de Heere? Alleen zonde kwijtschelden en verder niet, of wil God meer? Veel meer! De Heere wil met zondaren verzoend worden en vriendschap en omgang met hen hebben. maar in Gods ogen is zonde schandalig en een aanranding van Zijn eer. God verafschuwt zonde en kan geen vriendschap hebben met mensen die de zonde wel toegeven, maar niet als zonde haten. Daarom verandert God mensen, of beter gezegd: God laat zondaren opnieuw geboren worden. Door die wedergeboorte geven mensen niet alleen hun zonden toe, maar beginnen zij die ook met smart te belijden. Het maakt hen gebroken van hart en verslagen van geest en juist dat is naar Gods genoegen. Pas zo kan het goed worden. Laten we ons hart onderzoeken en onszelf afvragen of we ook berouw hebben en wat we nu eigenlijk willen. Willen we met een schone lei ons oude leventje voortzetten, of onze zonden belijden en haten? Daar komt bij dat God de eer wil hebben van vergeven. Als we ons niet terdege bewust

zijn van wat zonde is, zoeken we geen vergeving. Als we ons niet ziek voelen, gaan we niet naar de dokter. God wil de eer van mensen te helen en te vergeven en wil die eer alleen voor Zichzelf. Daarom moeten wij met lege zakken en als bedelaars leren komen.” Op de blz. 60 en 61 lezen we iets over ‘Evangelische heiligmaking.’ We geven een citaat: “Nu moeten we niet denken dat we wat voor de Heere terug moeten doen. Als vrienden ons een paar keer te eten hebben uitgenodigd, voelen we ons vast verplicht ze wederzijds uit te nodigen. Zo is het bij de Heere niet. Hij heeft van ons geen betaling vooraf of vereffening achteraf nodig. We kunnen niets verdienen, ook niet achteraf de genade ons waardig maken. Uiteraard is God alle roem en eer dubbel waard, maar we moeten niet denken dat God dat als betaling wil ontvangen. De Heere geve meer hartelijke en spontane gehoorzaamheid aan Zijn geboden, dan louter gehoorzaam te zijn en je verplicht te voelen wat terug te doen. Laat het wetticisme er niet door de achterdeur in glippen. Goede werken verdienen niets vooraf. Al horen goede werken er helemaal bij, ze maken ook achteraf niets goed. Evangelische gehoorzaamheid is anders dan wettische gehoorzaamheid. Gods heiligheid mag tot gehoorzaamheid motiveren, maar meer nog Gods genade en vooral het overdenken van Christus’ dood.”

Dr. J.R. Beeke, Opvoeden bij Gods Woord, paperback, 352 blz., € 24,90, Uitgeverij Brevier- Kampen, ISBN 9789491583209.

We willen aandacht besteden aan verschillende waardevolle zaken die in dit boek weergegeven zijn. Het eerste deel van het boek gaat over het verbond als fundament van christelijk ouderschap. Het tweede deel handelt over het profetisch, priesterlijk en koninklijk ouderschap. Het derde deel gaat over de opvoeding in de praktijk. Het vierde deel gaat over praktische hulp aan tieners. In dit boek worden heel wat zaken aan de orde gesteld. Terecht wordt

op blz. 35 onderstreept dat onze kinderen wedergeboren moeten worden. “Een verbondskind heeft nog steeds het wederbarende werk van de Heilige Geest nodig.” De Doop is dus niet genoeg voor de zaligheid van onze kinderen. Op blz. 71 lezen we dat onze kinderen Jezus en Zijn zaligheid nodig hebben. De auteur schrijft “We zullen onze kinderen nooit tot Jezus brengen tenzij we hun nood zien.” Er dient met bewogenheid (blz. 90) en met gezag opgevoed te worden (blz. 93). Ouders dienen door genade het goede voorbeeld te geven (blz. 97). We lezen dan een behartenswaardige uitspraak: “Een ouder zou nog beter onkruid op een akker kunnen zaaien in de verwachting dat het voedsel voor zichzelf en zijn gezin oplevert, dan dat hij door zijn eigen slechte gedrag het kwaad in het hart van zijn kind voedt.” De auteur wijst met nadruk op de taak van de ouders. We zijn er niet mee klaar als het kind meegaat naar de kerk, catechisatie volgt, op een goede school zit en het verenigingsleven bezoekt. Ouders beloven immers bij de doop met hun ja-woord dat zij zelf het kind of de kinderen zullen onderwijzen in de leer die naar de Godzaligheid is. Vanaf blz. 100 gaat het over ‘onze kinderen catechiseren.’ We lezen op blz. 101 “In de tijd van de Reformatie en vooral gedurende de periode van puritanisme en Nadere Reformatie voelden ouders het als hun plicht om hun kinderen te catechiseren. Bijna elke puriteinse predikant schreef een catechismus of zijn eigen uitleg over een catechismus. De mensen in de kerk gebruikten dit middel om hun kinderen onderwijs te geven. Vaders kregen het advies om hun kinderen – gezamenlijk of individueel – minstens eens per week vijfenveertig tot zestig minuten te catechiseren. Vandaag de dag hebben we deze verantwoordelijkheid grotendeels gedelegeerd aan de kerk. Ondertussen moeten we ervoor oppassen dat we ons persoonlijk mandaat als ouders niet van ons afschuiven. Ook als de kerk onze kinderen catechiseert, behoren wij zulk een onderwijs een plaats

te geven in de gezinsgodsdienst, al was het om geen andere reden dan om te onderstrepen wat de catecheten doen als zij met onze kinderen werken.” De auteur wijst terecht op het belang van gezinsgodsdienst. Het is een geboden zaak te vragen naar datgene wat voor de school of de catechisatie geleerd moet worden. Het is goed om dan ook te vragen of ze het begrepen hebben. De puriteinen maakten veel werk van de opvoeding van hun kinderen. Op blz. 194 lezen we: “Puriteinse ouders waren diepgaand betrokken bij het leven van hun kinderen, vanaf hun conceptie en geboorte, tijdens hun kinderjaren en jeugd, tot aan hun huwelijk en ook daarna. Het was hun taak de waarheid van Gods Woord toe te passen op elk terrein van hun huwelijk en gezin, om zo hun kinderen tot God te leiden, hen te onderwijzen en aan te moedigen om Zijn wil te doen, en op God te wachten om Zijn belofte te zegen. De puriteinen stonden met recht kritisch tegenover degenen die hun kinderen verwaarloosden en niet met hen spraken over de dingen van God. Zij zagen de taak van het ouderschap in het licht van de eeuwigheid. Richard Mather schreef dat op de oordeelsdag de verdoemden hun ouders zullen beschuldigen met woorden als deze: ‘Alles wat wij hier (in de hel) lijden, komt door u; u moest ons de dingen van God hebben onderwezen, en u deed het niet; u moest ons hebben weerhouden van de zonde en ons hebben gecorrigeerd, en u deed het niet. U was het middel van onze oorspronkelijke verdorvenheid en erfschuld, en toch betoonde u geen enkele gepaste zorg opdat wij daarvan verlost zouden worden. Wee ons dat wij zulke vleselijke en zorgeloze ouders hadden, en wee u die niet meer ontferming en medelijden had om de eeuwige ellende van uw eigen kinderen te voorkomen.” Het gezin was in de tijd van de puriteinen de ruggengraat van kerk en staat. De puriteinen spanden zich in om van de gezinnen goedgeordende kerkjes en staatjes te maken.

Mather schreef: “Gezinnen zijn de kweekscholen voor de kerk en het gemeenebest; verwoest u de gezinnen, dan verwoest u alles.” Er zouden nog veel meer zaken uit dit boek onderstreept kunnen worden. Leest u echter zelf dit boek dat een Bijbels- praktische gids wil zijn bij het opvoeden van kinderen. De auteur reikt veel aan vanuit Gods Woord en de gereformeerde belijdenis. Hij wijst op de verbondszegen. Dit houdt niet alleen in dat onze kinderen onder de genademiddelen mogen verkeren, maar ook dat ze door de Heere apart zijn gezet van de wereld. Er mag hoop zijn voor onze nakomelingen. Het puriteinse gedachtengoed is duidelijk aanwezig in dit boek. We stemmen in met de volgende woorden uit het voorwoord van

Persbericht

Stuurgroep Doeners in de kerk

Driestar Educatief, Erdee Media Groep en Landelijk Contact Jeugdwerk hebben besloten een stuurgroep “Doeners in de kerk” te vormen.

De stuurgroep wil zich inzetten voor de doeners binnen kerk, school en gezin én voor hun opvoeders. Veel doeners, jongeren die minder met hun hoofd werken maar meer met de handen, hebben het gevoel dat de boodschap over hun hoofd heengaait.

Na het eerste initiatief, het symposium Doeners in de kerk op 13 november vorig jaar, bleek dat er breed behoefte bestaat aan praktische handreikingen. De drie partijen hebben nu een samenwerkingsovereenkomst getekend waarmee ze afspreken dat ze producten en diensten gaan ontwikkelen om doeners in de kerk te bereiken. Dit gebeurt in goed overleg en samenwerking met de andere kerkelijke jongerenorganisaties. Daarbij gaat het niet alleen om het bereiken van de doeners zelf maar ook om het toerusten van de opvoeders – ouders, ambtsdragers, jeugdwerkers – die om hen heen staan. Het is het verlangen van de stuurgroep dat ook (V)MBO-ers

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

de hand van ds. M.A. Kempeneers:

“Al met al is het een veelzijdig boek geworden, dat niet alleen ouders wil helpen bij een Bijbelse opvoeding. Ook predikanten, catecheten, leerkrachten en leiders van verenigingen en gespreksgroepen zouden er goed aan doen om de inhoud van dit boek te verwerken. Achterin het boek staan vragen naar aanleiding van elk hoofdstuk, zodat het gemeentebreed gebruikt kan worden.

zich aangesproken weten in de kerk, zich gekend en erkend weten en ervaren dat zij een volwaardige plaats in de gemeente hebben. Een van de eerste resultaten van de samenwerking is dat er wekelijks een zogenaamde Prikkel gepubliceerd wordt: een korte, prikkelende uitspraak van Laurens Snoek, docent godsdienst aan het Van Lodenstein College te Amersfoort. De Prikkel verschijnt wekelijks in het katern Kruispunt van het Reformatorisch Dagblad en op de website www.doenersindekerk.nl.

Rottier: ‘Het is van groot belang dat we bij het overdragen van de Bijbelse boodschap in gezin, kerk en school, juist deze doelgroep beter leren bereiken. Daarvoor is nodig dat we leren concretiseren, dat we ons verdiepen in hun leefwereld en manier van leren. In de onderlinge samenwerking willen we kennis delen, kennis ontwikkelen en praktijken ontwerpen die hieraan tegemoet komen.’

De overeenkomst is aangegaan tot en met D.V. 31 december 2017. Daarna wordt gekeken of de overeenkomst verlengd moet worden.

Zendingsdag classis Utrecht

D.V. Zaterdag 28 juni 2014 is er weer de zendingsdag van de classis Utrecht. Dit jaar hopen we met elkaar na te denken over het thema "Dienen=". Ds. Polinder en Droger werken dit 's morgens uit in de deelthema's "luisteren" en "kijken". 's Middags mogen we iets horen vanuit de praktijk via Fam. van Eeken uit Thailand (in dienst) en Ds. Groeneveld (uit dienst). Tussendoor is er natuurlijk alle gelegenheid om de kraampjes langs te gaan in het Zeisterbos. Bij regen wijken we uit naar het kerkgebouw van de Geref. Gemeente in Zeist. Het ochtendprogramma start om 10.00 uur en het middagprogramma om 13.30 uur. Voor kinderen is er een kinderprogramma. Voor meer informatie (ook over de locatie) verwijzen we u naar de website van de CGK Zeist (www.zeist.cgk.nl). Door de waardevolle inhoud en mooie omgeving is deze dag het bezoeken zeker waard. U bent van harte welkom!

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Lelie zorggroep is voor
Agathos en **De Koningshof**
op zoek naar een
Geestelijk Verzorger

Voor vragen:
Leni Hoogendoorn (010) 26 40 777
Janneke Versteegt (010) 29 18 171
Kijk voor meer informatie en
overige vacatures op:
www.leliezorggroep.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Int.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

Boniso 40 Familie dag Urk

Boniso werkgroep
Urk nodigt u uit

Datum: zaterdag 28 juni 2014,
10.00 - 16.00 uur

Locatie: Dormakade te Urk

Parkeren: Burgemeester
J. Schipperkade (gratis)

Kosten: 5 euro volwassene,
15 euro familiekaart

Activiteiten

Fietsen - 40 kilometer
(zelf fiets meenemen)

Varen - 40 minuten

Wandelen - 40 stegen

Klimmen - 40 treden

Zingen - 40 coupletten

Boekenmarkt

Vers gebakken vis, broodjes en drinken

Urker netten boeten

Urker Kunstmarkt

Urker Klederdracht (demonstratie)

Urker Paling / Zalm roken

Urker boot uitleg / netten enz..

Op de foto bij de Orka aan de haven

Zie voor meer informatie onze website
www.boniso.nl We rekenen op uw komst!

Boniso 40
ZENDING

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Versijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl
NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementprijs € 17,50 per jaar. Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en Canada 17 dollar per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

ISSN nummer: 0166 - 4646